

Poština plačana v gotovini Številka 71n

Roman

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah

VSEBINA: P. R.: NEZAKONNA
vela. — Marica V
SKRIVNOST

no-
KONZULOVA
ZOOBICE. —

Danes novi roman!

MIRI

Roman iz naših dni

Napisal P. R.

Prejšnja vsebina:

K Miri, ženi tovarnarja Andreja Lokarja v Zabregu, je skrivaj prišel Ciril Samec, njen bivši zaročenec, da jo poslednjikrat vidi... Tovarnar ga bežečega obstreli in opazi Miró, ko vrže za njim poljub. Andrejeva sestrična, sirota Ljuba, vzame krivdo nase. Lokar jo zatoži ženinu, kapetanu Milanu Stankoviču, da se mu je izneverila. Zavržena po Milanu, z otrokom pod sreem, pobegne Ljuba v Ljubljano. Mira od gorja zblazni. Čez nekaj mesecev Ljuba obupa in se zastrupi. Mladi dr. Lipar jo reši; ko Ljuba povije sinka s ktivo nožico, jo tolaži, da se bo popravil, ter prevzame trud in troške za zdravljenje. Zaljubljen se je vanjo, a ona ve, da ne bo Milana nikoli pozabila. Da bi prihranila dobrotniku muke, se loči od sinka in postane strežnica v vojni bolnici. V Makedoniji so namreč izbruhnili veliki boji s komitskimi tolpmi. Enemu izmed naših polkov je prideljen tudi Milan, ki dobi v boju strel v glavo. V bolnici po naključju dozna da je Ljuba nedolžna in da je kriva Mira...

Usmiljenka mu pove, da se bo Ljuba na potu v Niš ustavila v bolnici. Ko transport prispe, govori Milan z Ljubo in jo skesano prosi oprostjenja. Prepozno; že v Ljubljani se je zaobljubila, da usliši dr. Liparja in postane njegova žena, če ji ozdravi otroka.

Ko se po dolgi odsotnosti Ljuba vrne v Ljubljano, je njena prva pot k dr. Liparju, da vidi Stanka, ki ga je bil mladi zdravnik med tem popolnoma ozdravil. Čeprav ne more pozabiti Milana, je vendar trdno odločena, da izpolni svojo obljubo. Dr. Lipar ji ponudi stanovanje, ki ga je zanjo najel in opremil pod Rožnikom. — Nekaj tednov nato se vrne v Ljubljano tudi Milan Stankovič. Slučajno zve, kje stanuje Ljuba. To-

ne sme sestati. Samo svojega otroka bi videl. Zato se odpravi pod Rožnik, meneč, da Ljube ni doma — in se sreča z njo. Kmalu nato pride tja tudi dr. Lipar. Usmiljenka mu je bila izdala Ljubino skrivnost in njeno žrtev. Izprva ji ni hotel verjeti; ni si mogel misliti, da ga Ljuba ne bi ljubila. Videč, da je to grenka resnica, se ne pomišlja več: na videz vesel, a z ubitim srcem ji vrne besedo.

Profesor Magister, ki je bil odkril nov način zdravljenja umobolnih, povabi dr. Liparja k sebi, da mu razkaže svoje bolnike. Pri tej priliki opazi dr. Lipar med bolniki Miro, tovarnarjevo ženo, ki je še zmerom blazna. Profesor Magister bi imel upanje, da jo ozdravi, če najde ljudi, ki so igrali vlogo v njeni tragediji. Ponovili bi pred njo tisti usodni prizor in njo bi to tako pretreslo, da bi se ji vrnil um. Dr. Lipar pove Magistru, da pozna eno izmed tistih oseb: Gospo Slavčevo, Cesta na Rožnik... Drugo osebo, Cirila Sameca, privede stotnik Milan Stankovič.

Profesorju se poizkus posreči: Miri se vrne um.

XVI

NESREČEN SLUČAJ...

„Kaj je, Nosan?“

„Brzjavka za vas, gospod Lokar!“

„Brzjavka?“

Lokar je planil pokonci. Vzel je v roke zgahnjeni košček papirja, ki je imel odločiti njegovo usodo. Ni se ga upal odpreti.

Kaj bo v njem?

Profesorjev tajnik ga je redno obveščal o Miri. Sporočil mu je tudi, kdaj napravi doktor odločilni poizkus. Snoči se je moralo zgoditi...

Ni se mogel več premagati. Odprl je brzjavko in prečital:

Uspelo. Gospa Lokarjeva ozdravela.

Sele zdaj se je Lokar prav zavedel svojega položaja.

Destokrat je že premišljeval, kaj naj stori, če Mira ozdravi, a nikdar se ni mogel prav odločiti.

Zdaj je Mira spet pri zdravi pameti, zdaj se zaveda svoje krivde...

Gotovo še ni pozabila svojega ljubimca, ki ji je bil več od njenega lastnega moža. Tudi če se vrne v Zabreg, bo vedno mislila nanj. Saj ga je morala videti, saj je moral biti pri Magistrovem poizkusu, ker je stari profesor rekel, da Miro lahko ozdravi samo z njegovo pomočjo.

Ta misel mu je razjedala dušo. Kakor bi se mu ostra igla zadirala v srce... Ali naj se loči? Ne, ne, tisočkrat ne. Mira bi ga pustila in žvela s svojim ljubimcem. Te sreče ji ne sme privoščiti, ko je toliko trpel zaradi nje.

V teh mislih ga je zmotil Nosan, ki mu je predal novo brzojavko. Profesor Magister mu je v njej potrdil vest o ozdravljenju in mu javil, da ga pričakuje.

Andrej je dolgo premišljal, kaj naj stori. Ali naj se odpelje v Ljubljano, ali naj ostane v Zabregu in počaka novih vesti?

Proti večeru mu je sluga prinesel pismo, ki je bilo pravkar prišlo s pošto.

Hlastno je raztrgal ovitek in čital:

Dragi prijatelj!

Ze davno bi ti bil moral pisati, kaj se pripravlja v Ljubljani, toda molčal sem, ker ti nisem hotel obujati žalostnih spominov in varljivih nad.

Gotovo že veš, da ti je žena ozdravela. Profesor Magister ti je utegnil sporočiti, da mu je po dolgotrajnem trudu uspelo rešiti Miro večne teme, ki je legla na njo pred dvema letoma.

Zdaj se vrne k tebi. A preden jo vidiš, ti moram nekaj odkriti, kar sem šele pred kratkim zvedel.

Ko si bil zadnjič v Ljubljani, si mi povedal, kaj ti je izdal lovski tat Skobec. Povedal si mi, da je Mira imela ljubimca v svoji sobi...

Dragi Andrej, bil si v zmoti!

Človek, ki si ga takrat zasačil v svoji hiši, ni oskrnil dobrega imena Tvojega doma. Mira Ti je ostala zvesta, kakor ti je bila zvesta dotlej. Vse Ti je žrtvovala, samo ljubezni Ti ni mogla dati, zakaj njeno srce je bilo mrtvo...

Verjemi mojim besedam — čista resnica so. Nikdar še ni prišla laž iz mojih ust.

Poznam Cirila Samca — slučajno sva se našla na bojnem polju v Makedoniji. Ljubil je Miro in tudi ona ga je ljubila, a bil je siromak. Ko je videl, da Mirina mati nikdar ne bo dala hčere beraču, je odšel v svet za bogastvom. Vrnil se je s precejšnjim premoženjem in z njim je hotel zagotoviti brezskrbno življenje sebi in svoji izvoljenki. Toda kakšno razočaranje ga je čakalo doma! Hotel je Mirino mater zaprositi za roko ljubljene hčere, a je zvedel, da je Mira že poročena s Teboj.

Lahko si misliš, kakšen udarec je to bil zanj. Hotel je izginiti v svet in poiskati smrt, saj ni imel ničesar več na svetu, za kar bi živel. Toda preden je odšel, je hotel še enkrat videti njo, ki mu je bila vse.

Odpravil se je torej v Zabreg in počakal, da si Ti odšel z doma.

Ko je bila Mira zvečer v svoji sobi, ni niti slutila, da je on, ki ga je še vedno klicalo njeno srce, tako blizu.

Tedaj se ji je prikazal in ji povedal, da jo še zmerom ljubi. In ko se je ves obupan poslavljal od nje, ji je hotelo počiti srce.

Odšel je. Njo pa je obšlo divje hrepene nje po njem, ki ga ne bo več videla, pohitela je na balkon in mu vrgla z roko v slovo poslednji poljub. In ta poljub si Ti videl...

Morda porečeš: Zakaj ni Mira tega priznala? Vživi se v njen položaj! Ali bi ji bil verjel? Odkrito Ti priznam, jaz ne, da sem v podobnih okoliščinah.

In vendar je hotela vse priznati, ko je videla, koliko gorja je zvrnila na mojo nevesto Ljubo. Bilo pa je že prepozno. Ko je izgovorila prve besede svoje samoobtožbe, ko je hotela popraviti, kar je zagrešila, se ji je omračil um. Preveliko je bilo njeno duševno trpljenje.

Zdaj veš vse, dragi Andrej. Moral sem Ti odkriti resnico, čeprav mi je bilo težko.

Mira je zdrava. Pridi v Ljubljano in odpusti ji! Poizkusi poiskati novo srečo sebi in njej! Ni še prepozno.

Morda bo vzknila na razvalinah dolgega trpljenja nova ljubezen, ki bi ti jo tako privoščil

Tvoj prijatelj

Milan.

Ko je Andrej prebral pismo, ni vedel, kaj naj stori. Še enkrat ga je prečital, počasi in hladnokrvno. In ko ga je odložil, je bil čudno miren.

Zakaj ni tega že prej zvedel? Koliko težkih noči brez spanja bi mu bilo prihranjenih, koliko grenkih ur!

Odprl je predal pisalne mize, kjer je hranil najvažnejše dokumente, vzel iz njega nekaj pisem in jih raztrgal na drobne koščke.

Nato je sedel in pričel pisati. List za listom belega papirja se je polnil z velikimi črkami.

Ko je bil s pisanjem gotov, je odprl blagajno in vzel iz nje šop bankovcev. Vtakniti jih je v žep in stopil v pisarno.

Uradnikom so kar zastala peresa, ko so ga videli veselega in smejočega se v svoji sredi. Kaj takega se že dolgo ni zgodilo.

V kratkih besedah jim je pojasnil vzrok svoje radosti. Prosil jih je, naj se z njim vsele srečnega ozdravljenja njegove žene, in izročil vsakemu bankovec za tisoč dinarjev.

Nato je odšel v tovarno in obdaril tudi vse delavce.

„Pa je vendarle dober človek...“ so si rekli uslužbenci, ko so se opomogli od prve osuplosti.

Ko se je vrnil v svojo sobo, se je preoblekel v lovsko obleko, vzel puško in poklical svoja dva lovska psa, Črta in Volka.

Služinčad se ni malo začudila, ko je videla, da odhaja gospodar pri takem vremenu na lov. Saj je vendar vse kazalo na dež!

V parku je srečal Nosana, ki se je pravkar vračal iz gozda. Stari čuvaj je tovarnarja začudeno pogledal in se mu spoštljivo odkril.

„Pa vendar ne greste na lov, gospod Lokar?“ ga je vprašal. „Ali ne vidite, da se že spušča megla? Saj v nekaj minutah ne boste več videli korak pred seboj!“

„Če bo tako, se pač vrnem,“ ga je zavrnil Lokar. „Mislim pa, da gori v gozdu ne bo tako hudo.“

Stari paznik je samo pomenljivo zmajal z glavo, vendar pa se svojemu gospodarju ni upal ugovarjati.

Tedaj mu je Lokar stisnil v roko nekaj bankovcev. Veliki bankovci so bili, tako veliki, kakor jih Nosan že dolgo ni videl, kaj šele imel.

Skoraj se jih je bal vtakniti v žep, toda tovarnar ga je prijazno potrepljal po rami in mu veselo rekel:

„Kar spravite! Naj vam bo za spomin na dan, ko je ozdravela moja žena.“

„Ali prav slišim?“ je vzkliknil Nosan in vesel nasmešek mu je preletel obraz. „Gospa je ozdravela? Zdaj ne bo več žalosti v vaši hiši, gospod Lokar...“

Hotel se mu je zahvaliti za nepričakovani dar, a Lokar ga ni več slišal; naglo je odhitel proti gozdu.

Megla se je čedalje bolj zgoščala. Črt in Volk, ki sta poslušno sledila svojemu gospodarju, sta že zavohala prve sledove. Tovarnar ju je spustil z vrvice in psa sta se zakadila med grmovje, da preženeta divjačino, ki se je v zadnjem času, kar je bil Skobec v zaporu, občutno pomnožila.

Da, kar je bil Skobec v zaporu...

Tovarnar se je spomnil nesrečnega divjega lovca, ki ga je obup nad sinovo smrtjo pripravil tako daleč, da se mora zdaj za svoj zločin pokoriti v ječi. Spomnil se je uboge družine, ki mora stradati, ker ni gospodarja doma. Pet let bo morala še stradati...

Nekaj korakov vstran je stala Skobčeva hiša. Tovarnar je zavil proti njej in stopil v malo zatohlo izbo.

Nikogar ni bilo doma. Skobčevka je delala v tovarni. Otroci pa so se porazgubili po gošči, da naberejo suhljadi za zimo.

Na mizi je našel prazno skledo. Pustil je v njej nekaj denarja in jo pokril s starimi časopisi.

Ko je stopil iz hiše, sta ga čakala pred vrati Črt in Volk... Zakaj nista lovila? Ali sta morda slutila, kaj namerava gospodar?

Kaj namerava?

Tiho je bilo v gozdu. Tišino so motile samo deževne kapljice, ki so padale s praznih vej na tla, na porumenelo listje.

Tovarnarju se je zdelo, da je nekje daleč, daleč v tajinstveni deželi miru, kjer v blaženih sanjah umira vse, groza in trpljenje, kjer umira življenje.

Zdrznil se je. Psa sta se vzpela po njem in mu jela lizati roke.

„Ubogi Črt... Ubogi Volk...“

Zazdelo se mu je, da ga živali razumeta, da ga razumeta bolj kakor ljudje, ki se ne menijo za tujo boleost, za tuje trpljenje...

Čez jaso pred hišo je pritekel zajec. Bog ve, kaj ga je zmotilo ta megleni dan. Tovarnar je nagnal psa za njim.

Ubogala sta ga, a kmalu sta se vrnila in legla gospodarju k nogam.

Ali sta res vedela, kaj se godi v Lokarjevi duši?

Počasi je šel v hrib. Steza je bila slaba, vsa prepletena s koreninami stoletnih bukev, da se je spodtikal vsak korak.

Se vedno je držal puško v roki. Črt in Volk sta skočila naprej in izginila v goščavi.

Tedaj se je Lokar ustavil.

Pred njim je bil širok jarek. Težko je bilo priti čezenj. Psa sta ga z lahkoto preskočila, on pa je bil star in slaboten... Opreti bi se bil moral na puško...

Ozrl se je: psov ni bilo več v bližini. Nato je prisluhnil. Nikakega glasu, samo pritajeno šumenje studenčka, ki se je izgubljal med kamenjem in debelimi koreninami.

Kaj poreko ljudje, če ga najdejo tod mrtvega? Da se mu je pripetila nesreča... Da se mu je sprožila puška, ko je plezal čez jarek, in ga ubila...

Vsi bodo tako mislili... Tudi ona...

Trdneje se je oklenil puške. Cev je bila mrzla in mokra. Koliko življenj je že upihnila — naj utrne še njegovo...

Krčevito je pritisnil na petelin. Zamolklo je jeknil strel po gozdu.

Ko se je dim razkadil, je ležal tovarnar Lokar mrtev na dnu jarka.

Blažen usmev se mu je razlil po licih in iz prsi mu je brizgala kri.

Okrog njega pa sta skakala Črt in Volk in njuno žalostno zavijanje se je razlegalo po samotnem gozdu.

XVII

PO NEVIHTI

Po povratku v hotel je moral Ciril Samec leči v posteljo. Poslednja preizkušnja je bila tako velika, da bi jo še zdrav človek težko prenesel, kaj šele on, ki so mu duševni boji zadnjih let razdejali živce.

Dva dni je ležal. Zdravnik, ki ga je poklical, je sicer ugotovil, da ni nič hudega, a vendar... ko bi bil vedel, kaj muči mladega vojnika, ne bi bil govoril tako brezbrizno.

Ko se je malo opomogel, se je pripravil na odhod. Sicer pa mu itak ni bilo treba mnogo pripravljati. Kaj naj vzame s seboj, ko bi ga pa vsaka stvar spominjala domovine in nje?

Vedel je, da je Milan odkril tovarnarju resnico, da se bo Mira torej lahko vrnila k svojemu možu in živela z njim.

Se vedno jo je videl pred očmi kakor je bila takrat, ko ga je spoznala in se zgrudila. Kdaj bo to pozabil?

Takrat, takrat je hotel zakričati:

„Mira... jaz sem... tvoj Ciril... Pojdi z menoj... bežala bova daleč... tja, kjer naju nihče ne najde.“

O, koliko se je moral premagovati, da se ni izdal!

Kadar se je spomnil tega trenutka, ga je izpreletelo. In neprestano si je ponavljal.

„Proč moram, proč od tod...“

Vedel je, da bi bilo treba samo ene besede in Mira bi šla za njim kamorkoli bi hotel. A te besede ni izrekel. Hotel je ostati mož.

Pol ure nato se je vozil na postajo. Kupil je listek do Sušaka in stopil na peron.

Vlak je bil že pripravljen. Velika lokomotiva je čakala samo še znaka za odhod.

„Se nekaj minut in prošlost bo za menoj...“ si je mislil in se žalostno nasmehnil. „Se nekaj minut...“

Podzavestno je razgrnil dnevnik, ki ga je bil kupil in pogled mu je obstal na temle dopisu:

Zabreg, 17. oktobra. — Snoči so našli mrtvega v gozdu nad Zabregom tovarnarja Andreja Lokarja, ki se je na lovu ponesrečil. Ko je hotel preskočiti širok jarek, mu je spodrsnilo, puška se mu je zapletla med korenine in se sprožila. Strel ga je zadel v prsa, da je bil na mestu mrtev. Ko so ga našli, se je še vedno krčevito oprijemal puške, poleg njega pa sta zavijala njegova dva zvesta psa, ki ga niti v smrti nista zapustila...

Vijudno Vas opozarjamo na opombo na koncu romana »Konzulova skrivnost«.

Guy Péron:

Veliki razbojnik

Sklenil sem dati Mehiki slovo in se v Veracruzu vkreati za Francijo.

Ko je mogočni voz s četverovprego pustil zadnje hiše za seboj, je ravno solnce vzhajalo, tako da sem si lahko ogledal sopotnike. Bil je častiti stari pater Avguštin, neki trgovec iz Cordove, senjor Ruez Barillo, doktor Féria in še dve neznani osebi: moški in mlada dama. Mož se mi je videl zelo otmen; ogrnjen je bil v plašč, na glavi je imel širokokrajni klobuk, ki si ga je potisnil globoko na čelo. Njegova spremljevalka, lepa, visoka dama, se je tesno zavila v šal. Iz njega so se svetile samo velike, temne, z dolgimi trepalnicami obsenčene oči, iz las pa ji je visela na lice rdeča vrtnica. Bila sta brez dvoma zaročenca ali mlada poročenca.

Po kratkem postanku v Barranci je šla vožnja naprej po cesti, ki vodi iz Sante v Cordovo. Svež zrak je lil s pobočij gora. Opazoval sem skozi okno prekrasno prirodo, ki je hitela v taktu koles mimo nas. Zdajci pa se je nagnil Ruez Barillo k doktorju Fériji in skrivaj pokazal na neznanca:

„Ali ga poznate?“

„Ne,“ je odvrnil doktor.

„In damo z rožo?“

„Rosita Ferrezova, markiza Anontarska. Pred dnevi so pripovedovali o nekem dvoboju, ki sta ga dva kavalirja imela zaradi nje. Eden od njiju je obležal mrtev.“

„In drugi?“

„Bo najbrže njen spremljevalec.“

„Tak je kakor kak razbojnik,“ je tiho pripomnil Barillo.

Doktorju, ki se je že dolgočasil, se je zdelo potrebno pripomniti, da se mu cesta Santa-Cordova ne vidi ravno preveč varna. Že večkrat so tod razbojniki ustavili vozove.

„Tudi jaz bi vedel kaj povedati,“ je rekel Barillo. „Pred nekaj leti sem tod potoval z dobrim znancem. Mirno sva se pogovarjala, ko se zdajci voz ustavi. Kaj je bilo? Trije banditi, oboroženi do zob, ki so naju kratko, a vljudno pozvali, naj izprazniva žepe. Kaj sva hotela — bila sva brez pištol! Ponudil sem jim svojo denarnico z dvajsetimi pijastri, ko zakliče eden roparjev mojemu sopotniku: ‚Verillas — ti?‘

Mojemu znancu se je zjasnil obraz.

„O, Guachild — da te nisem spoznal! Potujem s svojim prijateljem. Upam, da mu ne boš vsega vzel!“

„Per Dios,“ vzklikne razbojnik in mi velikodušno vrne deset pijastrov.“

„Imeli ste srečo,“ sem rekel.

„O, nekateri razbojniki so še vljudnejši,“ je menil doktor Féria. „O velikodušnosti nekega Zapataza krožijo pravcate bajke.“

„Če vas mika, vas z njim seznanim, gospod doktor,“ se je vtaknil v pogovor neznanec.

Po glasu sem spoznal v njem slovečega toreadorja Garcijo y Bajadoza. Hotel sem ga pozdraviti, pa je položil prst na usta, naj molčim. Razumel sem: želel je ostati nepoznan.

„Zelo bi vam bil hvaležen, gospod,“ je odgovoril doktor Féria. „Mnogo so mi že pripovedovali o Zapatazu. Naj vam povem tole zgodbo. Nekega dne so se tod vozili trgovec, visok duhovnik, odlična dama in siromak. Zapataz je ustavil voz — in veste, kaj je napravil s potniki? Trgovec mu je moral predati vse svoje imetje. Ko je duhovnik vprašal, kaj naj mu da, mu je rekel: ‚Vaš blagoslov, prečastiti!‘ In duhovnik mu ga ni odrekel. Dama mu je hotela dati svoje biserje, on pa je galantno odklonil in prosil samo za rožo v njenih lasih. V siromakovo denarnico je del pet pijastrov in mu jo vrnil.“

„Pozabili ste,“ je pripomnil Barillo, da je isti voz potem še enkrat ustavil neki razbojnik, češ da je njegov gospod pozabil vzeti dami prtljago. Morala mu jo je dati.“

„Ni res!“ je vzkliknil Garcia y Bajadoz. „Zapataz ni nič vedel o razbojnikovi lopovščini. Ko je to zvedel, ga je obesil na prvo drevo in poslal dami prtljago nazaj.“

„Od kod to veste?“

„Ker sem sam Zapataz!“

„Vi — veliki razbojnik...?“

Garcia se je z nasmeškom priklonil.

Vsi štirje potniki so prebledeli. Na naslednji postaji, kjer je bilo moje vožnje konec, so tudi oni izstopili. Ni jih mikala družba toli nevarnega sopotnika. Jaz sem poslednji stopil iz voza in videl, da se je mlada dama nežno obrnila k spremljevalcu.

„Zakaj si se jim izdal za razbojnika?“

„Eh,“ je odgovoril senjor Garcia y Bajadoz, „da se jih iznebim! Da bom vendar že sam s teboj, ljubica moja.“

V objemu teme

Roman

Po E. v. Wildenbruchu priredil B. R.

I

SKRIVNOSTNA LUC

Večer je legal na zemljo.

Na majhno postajo gorenjske železnice, nedaleč od Ljubljane je pravkar privozil vlak. Dasi je bil kar natlačen s potniki, sta izstopila samo dva moža srednjih let. Prvi je bil očitno tujec, ki kraja še ni poznal; komaj da je našel izhod skozi čakalnico, odkoder je krenil počasnih korakov na prosto. Drugi pa je stopil k postajenačelniku in ga prijateljsko pozdravil.

Naš znanec je bil zdravnik iz sosednjega, dobro uro hoda oddaljenega kraja; poznali pa so ga tudi vsi prebivalci vasice, ki je v teku let zrasla okoli postaje.

Zdravniku se je mudilo domov. Vprašal je postajenačelnika, kje bi lahko dobil voz. Vračal se je z daljšega potovanja in ni mogel javiti domov, s katerim vlakom pride. A kdo popiše njegovo veselo presenečenje, ko zve, da ga čaka njegov lastni voz že dva dni pri vsakem vlaklu.

„Tako skrbno ženico je treba imeti kakor je moja, pa je človek lahko zadovoljen,“ si je dejal in se pošlovil od postajenačelnika.

Prvi potnik, ki smo ga pustili pred postajo, še zmerom ni vedel, kam naj gre. Hotel je stopiti v vas in poiskati voznika. Tedaj je opazil, da čaka blizu izhoda prazen voz. Zbudil je kočijaža in ga vprašal, ali bi ga lahko potegnil v K...

„Ne, ker čakam gospoda doktorja.“

„Dobro, da te je gospod zbudil in prihranil meni to delo,“ se je zdajci oglasil za tujčevim hrbtom zdravnik. „Hitro se obrni, da bova prej doma.“

„Če ste tudi vi namenjeni v K..., lahko prisedete,“ se je potlej obrnil k neznanecu, ki je že hotel oditi, in mu ponudil sedež na vozu. Ta je ponudbo z veseljem sprejel in kmalu nato je voz drdral po široki cesti, ki se je belila v jasni mesečini in se kot svetel trak izgubljala v daljavi.

Bila je krasna julijska noč. Obakraj ceste se je v lahkem vetriču zibalo zoreče žito. Nad vso ravnino, ki je segala v nedogled, je ležala sveta tišina, ki jo je oživljalo samo regljanje žab v bližnjem ribniku.

Kmalu pa se je pokrajina izpremenila. Pred sabo sta zagledala širen park. Stoletna drevesa so šumela in metala pošastne sence na ravnino. Zadaj, čisto zadaj pa se je dvigalo iznad dreves visoko poslopje.

Neznanec je začuden opazoval to sliko. Obrisi poslopja so bili sicer nejasni, vendar pa je moralo biti uprav ogromno. Kako da še ni nikdar čul o njem?

Zdravnik je ždel v kotu voza in se ni menil za svojega gosta, ki tudi ni vedel ali naj prične razgovor ali ne.

„To je graščina, kaj ne?“ se je končno ojunčil.

„Da, graščina,“ mu je odvrnil zdravnik. „Precejšen zabo, kaj ne?“

„Dobro ste jo nazvali,“ se je nasmehnil neznanec. Tudi nanj je napravilo poslopje vtis velikega, praznega zaboja. Nekam neprijetno mu je bilo. Mučna tišina mu je legla na srce in zbudila občutke, ki so bili vse prej ko prijetni.

Ko se je tako zatopil sam vase, je voznik nenadoma ustavil konja in se obrnil h gospodarju.

„Poglejte, gospod doktor! že spet jo išče!“

S koncem biča je pokazal na graščino. Naša znanca sta se ozrla tjakaj.

Mrtvo poslopje je bilo zdajci oživelo.

V prvem oknu se je prikazala drobna lučka. Čedalje večja je postajala, tako da se jima je zdelo, da mora prihajati po nekem dolgem hodniku. Potem je obstala in nekaj časa v vetru plapolala. Nato se je prvo okno zatemnilo in luč se je zasvetila novič v drugem oknu. Bilo je kakor da blodi iz sobe v sobo. V vsaki sobi je obstala in nekaj iskala. In čedalje hitreje je šla, čedalje nestrpneje. Iskala je po vseh kotičkih, dvigala se je in padala.

Dvanajst oken je bilo v vsakem nadstropju. Od drugega do drugega je šla luč, dokler ni obstala pri poslednjem.

„Zdaj je v njeni spalnici!“ se je oglasil voznik, ki je tudi radovedno opazoval prizor.

„Da, zdaj je v njeni spalnici!“ je pritrdil zdravnik.

Zdajci pa se je prizor izpremenil. Luč, ki je bilo dotlej vedno pri tleh, se je dvignila visoko v zrak in obstala. Videla sta veliko pošastno roko, ki je segla po njej. Dve roki sta se borili zanjo. Nato se je spet nagnila in izginila, odkoder je bila prišla.

„To je bil Ivan!“ je pripomnil voznik. „Zdaj bo spet mir!“ Oddahnil se je, kakor da se mu je težak kamen odvalil s srca.

„Da, to je bil Ivan!“ je kakor zvest odmev ponovil zdravnik. „Zdaj pa požen!“

Naslonil se je nazaj. Voznik je počil z bičem in konj je poskočil. Kmalu jim je ostala graščina za hrbtom.

Neznanec je radovedno motril prizor, ki se je odigraval pred njegovimi očmi, in se obrnil k zdravniku. Iz pogovora med njim in kočijažem je presodil, da morata vedeti, kaj pomeni ta tajinstvena luč.

„Ali mi lahko poveste,“ je vprašal, „kaj naj bo to romanje po sobah?“

Zdravnik mu ni takoj odgovoril. Sedel je v svojem kotu in nekaj godel predse. Ni se, mu ljubilo dogodka razlagati. Šele čez nekaj časa ga je pogledal izpod čela.

„Vi ste tujec, kaj ne?“

„Da... Zakaj vprašate?“

„Nu,“ je menil zdravnik, „ker bi sicer gotovo kaj vedeli o višavskem graščaku...“

„O višavskem graščaku?“ je začudeno vprašal neznanec.

„Da, o Egonu Višavskem.“

„Še nikdar nisem čul tega imena,“ je zatrnil tujec.

Zdravnik je spet nejevoljno zagodel predse. Kako da ta človek ne pozna vsaj po imenu višavskega graščaka! Saj vendar vsi govore o njem!

„Ali je ta grad njegov?“ je povzel neznanec.

„Nu, seveda,“ je odvrnil zdravnik. „In on je poslednji svojega rodu...“

Stisnil se je še globlje v svoj kot.

„Toda, če ste tujec... Bolje je, da o tem sploh ne govoriva.“

A neznanec se ni dal odpraviti.

„Kaj pa je s sedanjim lastnikom?“ je silil v zdravnika.

„I, kaj naj bo?... Malo je udarjen, nič hujšega...“ je odgovoril zdravnik in se zasmejal svojemu dovtipu.

„Udarjen? Kaj mislite s to besedo?“

Zdravnik se je še vedno smejal.

„Njegovi možgani niso v redu...“

„Tedad je blazen?“

„I seveda!“ je odvrnil zdravnik in zamahnil z roko. Nato se je obrnil stran.

Čez nekaj časa se je neznanec spet opogumil:

„Pravite, da ima ženo?“

Zdravnik ga je začudeno pogledal:

„Kdo vam je to rekel?“

„Nu... sami ste preje dejali, da je v njeni sobi.“

Zdravnik je zavzdihnil. Ni mu bilo ljubo, da ga neznanec tako izprašuje. Žal mu je bilo, da mu je že toliko povedal.

„Ženo...?“ je rekel nato, „... mogoče, da jo ima ali jo je vsaj imel. Toda bolje je, da o tem molčim.“

Še enkrat je globoko zavzdihnil. Kakor bi govoril sam s seboj, je začel modrovati:

„Ti ženskarji so kakor backi, ki skačejo v ogenj, ker se sveti. Šele, ko so že v njem, se zavedo, da žge, a takrat je že prepozno.“

Zmajal je z glavo in se sklonil naprej:

„Saj veste — ljudje govore marsikaj, toda, če jih vprašate, ne ve nihče nič gotovega. Zato je najbolje, da o tem ne govorim. Kaj bi se človek vtikal v stvari, ki mu niso nič mar...“

Stisnil se je v kot in umolknil. Sopotnik ni mogel več spraviti glasu iz njega.

Zdravnikove besede so ga še bolj zmešale. Tu gori v gradu se je moralo nekaj dogajati, morda nekaj groznega... a kaj?

Še vedno je videl pred očmi luč, ki je blodila za okni mrtve hiše; kakor bedeča slaba vest. Videl je svetli plamenček, ki je nekaj iskal po sobah, po kotih, po stenah, po tleh. Tisto obupno iskanje. Koga je iskala ta luč? Mrzla groza mu je stisnila srce.

Kaj je morala preživeti ta samotna, tiha graščina?

II

NA PLESU

V ljubljanski družbi se je zadnje čase pojavila nova osebnost. V vseh družinah, kamor je prišla, je zbudila čudne občutke, mešanico ponosa in prikrita skrbi. Ta osebnost je bil graščak Egon Višavski.

Vsi ljudje so poznali ime in bogastvo njegovega rodu, vsi pa so tudi vedeli, da v njegovih možganih nekaj ni v redu.

Dolga leta po očetovi smrti ni bilo mladega graščaka na izprehod. Kje je bil ta čas? Nekateri so trdili, da je potoval okrog sveta, drugi, da se ni ganil iz svoje graščine, ampak je tičal med svojimi knjigami. Tretji pa so znali povedati, da je bil zaprt v nekem zdravilišču za umobolne. Sorodnikov, ki bi mogli povedati kaj točnega in zanesljivega, ni imel, kajti rod Višavskih je bil kakor staro drevo, ki ne poganja več novih vej.

In zdajci se je spet pojavila ta zagonetna osebnost. Hodil je v posete in delal sploh vse, kar delajo ljudje, ki hočejo biti sprejeti v družbo. Posebno zanimivo pa je bilo še to, da je najrajši obiskoval rodbine, kjer so imeli za rnožitev godne hčere. Kaj naj to pomeni? Ali se morda misli poročiti? Ne smemo zameriti staršem, da so bili vznemirjeni.

O, da, v drugih okoliščinah bi pač vsaka mati s ponosom in veseljem pozdravila višavskega graščaka kot zeta. Ali ne bi bilo lepo, če bi hči gospodovala nad tako velikim premoženjem? Toda, kakor je zdaj kazalo...

Bilo je tedaj razumljivo, da so bili starši vznemirjeni, še bolj vznemirjene pa so bile hčerke same.

Kadar se je razvedelo, da je bil nori graščak — tako so namreč splošno nazivali Egon Višavskega — povabljen h kakšni rodbini in obljubil, da pride, so letele mlade gospodične od hiše do hiše in bilo je toliko klepetanja in opravljanja, da je bilo že kar preveč.

Kako so si ga ženske pozelele in se ga obenem tudi bale! Kako so pazile na kateri bo obvisel njegov prodirljiv pogled!

Njegova osebnost in njegov nastop sta potrjevala vse, kar se je o njem govorilo.

Vsi ljudje so že vedeli, da ga korak za korakom spremlja star služabnik, ki se nikdar ne gane od njega.

Ta služabnik je bil visok, suh, siv mož, z nagubanim obrazom in velikim kljukastim nosom. Vedno je bil oblečen v črn frak z veliko belo ovratnico, ostanek iz časov, ko so bili graščinski služabniki še visoki gospodje.

Nikdar niso čuli besede iz njegovih ust. Komaj, da je časih pogledal okrog sebe. Samo za nekaj se je brigal — za svojega gospodarja.

Vsak večer, kadar je spremljal gospodarja, se je ponavljal isti prizor. Pristopil je k graščaku in mu brez besed slekel površnik. Potem se je Egon obrnil k njemu in mu rekel: „Zdaj pa pojdi domov, Ivan, in me pridi potem iskati.“ Ko mu je tako rekel, se je Ivan dostojanstveno priklonil, vzel plašč in — ni šel domov. V sobi za služinčad je sedel za mizo, čakal in molčal dokler ni bilo konec obiska. Ko se je graščak poslovil, je že stal Ivan pri njem, s plaščem v roki, mirno in negibno kakor kip. Razumljivo je, da so poskušali sluge in dekle zvedeti od njega kaj o gospodarju — zaman. Preje bi bili naučili govoriti kamen kakor Ivana.

Samo enkrat je pokazal, da sploh živi. Neka postrežnica je rekla v njegovi navzočnosti, da se bo mladi graščak najbrže kmalu poročil. Da ste ga takrat videli! „Streslo ga je,“ je potem pravila, „in tako čudno me je pogledal, tako divje, da me je kar zazebló. In potem je skomignil z rameni in... bil spet kakor prej. Zdelo se mi je, da hoče reči: kaj blebečeš take neumnosti? Saj vidiš, da je višavski graščak blazen, a stari Ivan da je njegov paznik.“

Kar pa ve služinčad, zve tudi gospoda. Tudi tam so šepetali, da Egon Višavski ne more biti pri zdravi pameti.

Kdo bi bil mogel še dvomiti?

Če so se odprla vrata in je stopil v sobo s počasnimi, drsečimi koraki velik, koščen mož temnih, skoraj črnih las in bledega obraza, je legla neka mora vsem prisotnim na srce. In če bi jih vprašali zakaj, bi vsi odgovorili: njegove oči. Te oči so ležale v globokih jamicah in njih blodeči pogledi so prodirali ljudem v dušo.

„Prav za prav je izredno zanimiv človek,“ je rekla neka gospodična, ko ga je prvič videla. Skrila je svoj obraz za pahljačo in tiho pristavila:

„Samo če človek ve, kako je z njim, je te zanimivosti kmalu preveč...“

Prijateljica ji je molče pritrdila. V tem pa sta opazili, da se jima graščak bliža. Čuden strah ju je prevzel, da sta se umaknili v nasprotni kot sobe.

Tako je bilo z višavskim graščakom. Kdor je videl njegove prisiljene, okorne kretnje in zadrego, če se je moral s kom pogovarjati, je

Konzulova skrivnost

na 11. strani

takoj vedel, da ne spada v to veselo razigrano družbo. Časih se je poskušal smehljati, toda njegov nasmešek je bil tako žalosten, da se je ljudem vselej zasmilil.

Plesal ni nikdar in tudi ne kvartal. Ostajal je vselej sam v kakem kotu in molčal, tako da so se ljudje že kar povpraševali, zakaj sploh hodi v posete.

Tako se je zima približala koncu. Neko soboto je bil v „Unionu“ velik ples, ki se ga je udeležil tudi Egon Višavski.

Slonel je ob vhodu in gledal vesele pare, ki so plesali. Zdajci pa je okrenil glavo in zazdelo se mu je, da ga nekdo radovedno opazuje.

Na nekem stolu ob steni je sedelo mlado dekle, ki ni plesala, ker ni nihče prišel po njo. Ni bila posebno lepa in najbrž tudi ne bogata. Njen edini nakit je bila drobna zlata verižica, ki jo je nosila okrog vratu. Tudi obleka je bila kaj borna in se je zelo razlikovala od razkošnih toalet drugih plesalk.

Ko jo je graščak pogledal, se mu je zazdelo, da ga že dolgo opazuje od strani. Videl je dvojico velikih, sicer ne posebno lepih, a vendar tako dobrih oči, ki so visele na njegovem bledem obrazu. Ko je opazila, da se tudi on zanima zanjo, je sklonila glavo in se umaknila njegovim pogledom. On pa se ni mogel odtrgati od nje.

V zadregi je zardela in ustne so ji zadrhte. Njen obraz je bil žalosten, tako žalosten...

Torej ni bil edini samotar v dvorani? Tudi to dekle je čutilo žalostno samoto in bilo nesrečno. Povabljen je bilo na ples, prišlo je — morda z veselimi upi v srcu — in zdaj je sedelo tu samo, tako samo...

Tedaj se je mlado dekle zdrznilo in pahljača ji je zdrknila iz rok v naročje. K njej je bil namreč prisedel graščak Ivan Višavski.

Tudi ona je že mnogo čula o „norem graščaku“, zdaj pa se je znašla zraven njega, ne slučajno — graščak jo je iskal! Čutila je to in tesno ji je postalo pri srcu.

Preje, dokler je blede samotar še slonel ob vratih in žalostno zrl predse, je čutila veliko

usmiljenje do njega, zdaj pa se je to usmiljenje umaknilo neki zagonetni bojzani.

Nekaj časa sta sedela brez besed, potem pa se je nagnil k njej in jo ogovoril.

„Zelo mi je žal, da ne plešem, gospodična,“ ji je rekel, „sicer bi vas prosil za prihodnji ples...“

Kar začudila se je in mu pogledala v obraz. Ali je to glas norca?

Tako globok, miren glas je bil v teh besedah. Nekaj tako mirnega, tako toplega in dobrega je prihajalo z njimi... Deklici je bilo, kakor da jo boža neka nevidna mehka roka.

Tiho se je zagledala vanj. V njegovih globokih zagonetnih očeh se je nekaj prebujalo. Kaj je bilo? Zgoče vprašanje, ki se ne upa na dan?... Skrito svetlikanje v temni noči...

Tako sta sedela drug ob drugem in nihče ju ni opazil.

Kakor dva tovariša v žalosti, ki se pogovarjata brez besed, samo s pogledi. Podzavestno je spet spustila pahljačo v naročje in njena drhteča roka je poiskala njegovo in se je oklenila. Strastno jo je stisnil, da se je zdrznila. Tedaj jo je spustil in to ji je vtilo novo zupanje. Koliko pozornosti v vsaki njegov: kretnji, koliko neznosti! Ko so njegovi prsti drseli po njeni roki, se ji je zdelo, da ji pravi: „Nikar se ne boj! Nič hudega ti nočemo!“

Polagoma sta zašla v pogovor. Tako je mladi graščak zvedel marsikaj o svoji novi znanki.

Danica Gornikova je bila sirota. Že v zgodnji mladosti je izgubila svoje starše. Nato jo je vzel k sebi stric, ki je bil vpokojen oficir.

Stric in njegova žena sta bila že v letih, zato nista več hodila na ples. Pa tudi denarne razmere jima tega niso dopuščale. Kadar se je mladi Danici zahotelo plesa, jo je spremljala stara služkinja in jo potem prišla iskat.

„Ali bi mi povedali, koliko je ura?“ se je zdajci oglasila.

Graščak se je začudil.

„Kmalu bo polnoči,“ je odgovoril.

Tedaj je naglo vstala.

„Domov moram!“

„Tako zgodaj?“ se je začudil Egon Višavski.

„Stric in teta tako slabo spita,“ mu je pojasnila. „Ne bi ju rada dramila ob pozni uri.“

Hotela se je posloviti, tedaj pa je vstal tudi mladi graščak in se nasmehnil:

„Tudi jaz se odpravim...“

Pobesila je glavo in zardela.

Med tem, ko si je Danica natikala vrhnje čevlje, jo je Egon Višavski opazoval. Spremljevalka je stopila k njej in ji pomagala obleči plašč iz navadnega, debelega sukna, ki je bil ukrojen tako slabo, da je zakrival vse lepe oblike njenega telesa. Ko je bila gotova, se je hotela na kratko posloviti od njega, on pa jo je prijel za roko in ji tiho rekel:

„Ali vas smem nekaj prositi?“

Začuden, skoraj prestrašeno ga je pogledala.

„Ali bi vas smel nekaj prositi?“

„O... ne... saj ni treba... ne... res ni treba, gospod graščak...“

Stopil je korak nazaj. Torej se ga tudi ona boji kakor vse druge? Ko je tako molčal, ga je nehote pogledala. Videla je, da se je vrnila žalost na njegov obraz.

„Res ne vem...“ je tiho dejala. „Vi ste... vi ste... predobri z menoj... S čim naj vam to povrnem?...“

„S tem, da sprejmete mojo ponudbo,“ je zašepetal. „Ko bi vedeli, kako bi me to razveselilo!“

Zdaj mu ni mogla več odbiti prošnje, priklonila se mu je in pobesila glavo.

Graščak Egon se je obrnil. Za njima je stal stari Ivan, z njegovim kožuhočinastim plaščem v rokah, mirno in tiho kakor kip.

„Ali je avto pripravljen?“ je vprašal graščak.

Starec je nemo prikimal. Egon pa se je hitro oblekel in podal roko mladi Danici.

„Dovolite, da vas spremim do avtomobila.“

Prijel jo je za roko in jo odvedel dol po stopnicah. Postrežnica je šla počasi za njima.

Pred vrati je čakal velik, zaprt avto. Dva žarometa sta razsvetljevala široko ulico.

Danica se je zdrznila. V tako lepem avtomobilu se še ni vozila.

Egon Višavski je odprl vrata in ji pomagal. Nato je nežno prijel njeno ročico in jo dvignil k ustom. Dvakrat jo je poljubil tako vroče, da je Danica zadrhtela.

„Do svidenja, gospodična,“ ji je rekel tiho. „Do svidenja. Saj se še vidiva, kaj ne?“

Ni mu odgovorila. Kakor v omotici je zdrknila v mehke blazine in se skrila njegovim pogledom. Zraven nje pa je sedla stara postrežnica, ki jo je mladi graščak komaj pregovoril, da je stopila v avto.

Danici se je zdelo, da sanja. Se tesneje se je zavila v svoj preprosti plašč, ne vedoč, kaj naj si misli. Druge dni ji še za tramvaj ni ostalo, danes pa se vozi v najlepšem avtu, kar jih premore Ljubljana!

Tudi postrežnica je bila tako presenečena, da ji je zastala beseda v grlu. S tresočimi se rokami je otipavala mehke blazine.

„Moj Bog, pogledite, gospodična!“ je zajec-ljala, sama svila... sama svila...“

Zenska radovednost je Danico premagala. Slekla je rokavice in potipala blazino. Postrežnica se ni motila. Sama svila! Brez glasu se je zgrudila v svoj kot. Kaj naj to pomeni?

Zdelo se ji je, da jo je roka neznanega čarovnika postavila v lesk in sijaj, ki ga dotlej še ni poznala. Njo, ubogo, brezpomembno siroto, ki si je morala sama sešiti nekaj ubogih krp, da je smela v boljšo družbo.

Spomnila se je ljudi, ki so hodili mimo nje in ji niti prijaznega pogleda niso privoščili... In na plesu je morala sedeti, ker se nikomur ni zdelo vredno z njo plesati... Nihče se ni zanjo zanimal...

Dempsey kot govornik

V „Petit Journalu“ pripoveduje znani boksar Dempsey svoj „najmučnejši“ doživljaj. Najhujše, kar se mu more zgoditi, je, da mora ljudem govoriti. Za vsak slučaj se je v ta namen naučil na pamet napitnico, ki mu je doslej vselej zadoščala. Takale je ta napitnica: Ker pričakujete od mene govora, se moram spomniti starega Škota, ki je v podobnem položaju izjavil: „Nisem ustvarjen za govorance, a če želite, gospoda, vsakega izmed vas posebej zboxsam na tla.“ Tem besedam se priključim tudi jaz.“

S tem govorom se je vselej dobro izmazal. Le enkrat mu je na banketu v Vancouvru neki prijatelj zagodel: ker je bil prej na vrsti, je kratkomalo zdrdral Dempseyevo govoranco. In ko je potem prišla vrsta na Dempseya, ni vedel drugega zajeceljati kakor tole: „Gospoda moja! Na žalost je že moj predgovornik povedal vso mojo povest!“

KONZULOVA SKRIVNOST

Kriminalni roman

Napisal H. Hilgendorff

Prejšnja vsebina:

Neslišno sem se splazil v hišo konzula Traerja. Čudak je ta človek; zakaj pošlje zvečer služinčad domov? Kakšna mračna skrivnost obdaja njegovo življenje? Zdajci me oblije svetloba: od kod se je neki vzel konzul? V njegovi roki se blesti revolver. „Roke kvišku! Tako — dokončajte svoje delo; pet minut vam dam časa!“ Storjeno je. „Vzemite kaseto, nagrada za vaš trud.“ Čudno: nagrada vlomilcu? „Še malenkost!“ Potegne me na hodnik. „Človeka, ki je za temi vrati, morate spraviti s sveta!“ Vstopim: tema. Prižgem svetiljko. Tam... tam na postelji... mlado, lepo dekle. Stopim korak naprej. Dekle se zbudi in že ima v roki drobno pištolo. Strel! Tema! Zvenket razbitega stekla. Ali sem še živ? Da, še več: neranjen. Brž, brž, ven iz te hiše!

Na ladji Imperia. Mladi tehnik Diener, ki se vozi v Južno Ameriko, pripoveduje o strašnem zločinu: konzula Traerja so snoči na zverinski način umorili. „Naj mu bo Bog miloslijen!“ meni pater James Godfroy. Čuden človek, ta pater. Tako mrzlih oči še nisem videl. — Na ladji se dogajajo neverjetne stvari. Ljudem kradejo dragocenosti tako rekoč izpred nosa. Kdo je skrivnostni tat? Detektiv Young si iz obupa nad nemočjo puli lase.

Tisti večer prestrežem pogovor med kapetanom, detektivom in prvim krmarjem. Zelo zanimiv pogovor. Iskali so tatu in ga odkrili v — meni, v meni, slikarju Svendrupu! Ko bi vedeli, kaj bi vse lahko našli pri meni! Na deščici za barve, ha, ha... in v škattli za smotke! Tisočake iz konzulove kasete, dragulje igralke Tamave, rubine gospodične Antonijevske, Brestrov demant... Posebna istorija, kako mi je to ukradeno blago prišlo v roke. A čujmo: Young predlaga stražo pred zakladnico — sebe, kapetana, prvega krmarja in... mene! Mene, tatu! Genijalna misel! Zakaj ne?!

Na straži v zakladnici. Kapetan, detektiv in jaz smo ostali v kapetanovi sobi, ki je bila zraven zakladnice, krmarja pa smo poslali v zakladnico. Do treh zjutraj je bilo vse mirno. Takrat pa se pojavi v zakladnici pater. Hotel bi shraniti svoj dragoceni, z rubini posuti križ. Krmar ga spoštljivo pozdravi in hoče odpreti vratca železne blagajne — tisti mah pa zastre lino, skozi katero smo gledali, bela megla. Pater je obesil robec na njo ter nam zakril pogled v zakladnico. Zdajci strašen krik! Planemo na vrata — zaklenjena! Naposled se nam jih vendarle posreči vlomiti. Tam... pater z gumijevko v roki. Young potegne

revolver. Tisti mah nas obda slepeča svetloba: pater je bil vrgel gumijevko na tla in v njej... se je vnela... bliskovna luč! Patra ni nikjer več... izginil je bil, kakor bi se bil vdrl v tla...

Malo ur nato se je zgodilo nekaj docela nepričakovanega. Izprehajal sem se po palubi, ko zavpije neki ženski glas iz okna lazareta: „Stojte!“ Osupel se ozrem in zagledam... gospodično Traerjevo! Tudi ona me je spoznala... spoznala v meni vlomilca tiste sodne noči... „Gospod Young, aretirajte tega človeka — on je morilec konzula Traerja!“

Young me je seveda moral aretirati in zapreti v ladijsko ječo. V njej pa nisem dolgo ostal. Pobegnil sem na zelo premeten način: Preden mi je Kennedy skupno s krmarjem prinesel večerjo, sem se popel na opaž nad vrata in ko sta ona planila k oknu, skočil na tla in skozi vrata, v katerih sem obrnil ključ. Ker pa so slikarja Svendrupa vsi na ladji poznali, sem moral izpremeniti svojo zunanost. Preoblekel sem se v — majorja Mac O'lonnorja, ki je bil ravno prejšnji dan na nepojasnen način izginil.

Konzul, to pot v maski dr. Rifkampa, je poskusil zastrupiti svojo krušno hčer. Izpodletelo mu je, ker sem ga dal takoj prijeti. Priznal je...

„Hotel si je prisvojiti dedščino. Gre za okroglo vsoto milijona dolarjev, ki bi bili njegovi, kadar umre njegova krušna hči. A zdaj bi bilo boljše, da odloživa najino kramljanje. Prosil bi vas, da spravite konzula na varno, toda roke mu morate zvezati, da ne pobegne kakor jaz...“

„Kakor vi???“

„Res, pozabil sem vam povedati, da sem slikar Svendrup, ki ga gotovo še zmerom iščete...“

„Vi, slikar — hudiča, vi ste vendar major...“

„Major brez patenta in slikar brez palete... pozneje... pozneje... najprej moram spraviti na noge svojo klijentko, gospodično Traerjevo...“

19

Zvečer smo sedeli v kapetanovi kajuti. Priznati moram, kapetan je vse storil, da nas kar moči bogato pogosti. Toda na njegovem in na krmarjevem obrazu je bila tolikšna napetost, da sem kar videl, kako malo teka imata za vse te dobre jedi.

Gospodična Traerjeva je sedela čisto mirna in obrzdana zraven mene; če bi se bila mogla odločiti, da bi si z barvilom nekoliko pordečila bleda lica, ne bi bilo nič na njej izdalo

pustolovščine poslednjih tednov. Vsekako sva oba jedla z velikim tekom.

Naposled smo bili pri črni kavi. Vzel sem si cigareto in pušnil kapetanu gost oblak dima v obraz... Nehote je zaprl oči.

„Vidite, kapetane, kakor vam je v tem dimu vsega nestalo, zraka... svetlobe... vida... tako so nam dogodki okoli konzula Traerja trenutek, da, celo zelo dolg trenutek, vzeli jasen pregled, spoznanje vsega dogajanja, in tavalji smo v temi. A zdaj se je dim porazgubil... Zdaj spet vidite, kapetane?...”

„Da, a samo s telesnimi očmi. Zadeva s konzulom... patrom... morilcem... tatom... cela vrsta nenavadnosti mi je še zmerom dokaj nejasna...”

„Nu, zato sem pa tu, da vam odgovorim na vprašanja. Vaša večerja je bila imenitna in zadovoljen sem z njo; upam, da se vam bom mogel izkazati hvaležnega...”

„Dobro, gospod Svendrup, zakaj vašega pravega imena še vedno ne vem...”

„Ime, gospod kapetan, je prazen zvok, o tem ste se v svojo škodo mogli že precej temeljito uveriti. Recimo, da sem detektiv.”

„Dobro. Začnimo tedaj, gospod detektiv, z glavno osebo, s konzulom Traerjem. Kdo je konzul Traer?”

„Konzul Traer je človek z dvojnimi bitjem. Njegovo življenje kaže na zunaj procelje vrlosti in pošteno pridobljenega imetja. Ob vhodu v njegovo hišo je nabit majhen zlat izvesek, preprost in bogat, soliden in bleščeč: „Konzul Traer“, to je uradni vstop. Zadnja vrata so neznatna in molčeča. Nikakega izveska. Vrata so bila temna in skrita, sploh je bilo le malo ljudi, ki so vedeli zanje. Bila so tako dobro skrita, da je konzul leto in dan hodil skozi nje, ne da bi bil kdo to opazil. In vendar so to bila vrata njegovega pravega jaza. Skozi ta vrata je prihajal z zlovesčimi načrti in mislimi in z obrazom, ki je bil preteč in oblasten, poln pregreh in poln poguma, ki ste v njem mogli čitati nezaslišano energijo in brezprimerno krutost.

A tega obraza ni nihče videl, zakaj vsak večer si je nadel drugo krinko.

Če bi vam hotel vse povedati kar vem o prejšnjem konzulovem življenju, in še bolj to, česar ne vem, nego samo domnevam, nam ta večer ne bi zadoščal. Le to vam povem, da je

konzul genij zločina, kakršnega v tem obsegu, v tej dovršenosti, v tej neizmerni sili še nisem srečal. V njem je prekanjenost divje mačke, z druge strani pa pogum junaka. Zakaj je stopil na pot pustolovca, ne vem. Nemara mu preprosta pot življenja ni bila dovolj široka. Nemara potrebuje mož njegovega formata drugih možnosti kakor jih daje vsakdanje življenje, da se izživi. Morda je lista neugnana sila telesa in duha, ki mora zdrobiti okove postavljenih človeške nazore. Velika sila potrebuje vseobčo zmešnjavo, da more iz nje na novo graditi in ustvarjati. Obsekani zidaki življenja so se mu videli neznatne in neotesane klade za igračkane otrok, on sam si je moral s pestjo sekati kamne iz žive skale... Tak je bil konzul!”

„In kako ste se prvič srečali z njim?”

„V mestu so se že leta dogajali velikanski zločini in vselej se je njihov sled izgubil v temo. Nikoli ni nihče našel poti! Udarilo je kakor strela z jasnega in potem z bliskovno naglico spet izginilo z modrine neba. Nikakega sledu! Nikakega oporišča! Bilo je vselej zagonečka, nihče je ni rešil!”

Nikoli ni šlo za malenkosti. Vselej so bile ogromne vsote, ki so izginile brez sledu. Nekeč so našli avtomobil neke banke prevrnjen v jarku ob cesti, oba moža v njem hudo poškodovana in brez zavesti. Šofer, ki je bil dvajset let uslužben v banki, je bil izginil in z njim aktovka, v kateri je bilo mnogo tisočakov. Izdali so tiralico. Čez tri dni je prispel na banko velik kovčeg. Odprli so ga in zagledali v njem onesvestlega šoferja. Bil je samo omoten. Ko so ga obudili, ni možak nič vedel povedati. Misli je, da je v svoji postelji, in je bil zelo začuden, ko so mu povedali, da leži v ravnateljstvu sobi na divanu. Štirje dnevi so bili kakor izbrisani iz njegovega spomina. Vedel je samo to, da je zvečer kakor navadno legel in... zbudil se je tu. Tudi v preiskovalnem zaporu mu niso mogli izvabiti drugega priznanja. Za las je manjkalo, da ga niso obsodili, zakaj oba moža, ki sta se vozila v avtu, sta prisegla, da ju je vozil ravno ta mož, ki sta ga poznala že več let. Sodišče je omahovalo, odločila pa je izpoved zdravnikov, ki sta ga svoječasnno zbudila iz nezavesti. Spal je bil tri dni. Oprostili so ga. Banka ga je navzlic temu odpustila. Možak ni do danes ničesar

drugega zagrešil in živi v veliki revščini. Drugega sledu do danes še niso odkrili.

Drugi primer. V glavno mesto prispe poslanik neke južnoameriške države. V borznih krogih doznajo, da se pogaja z neko skupino bank zaradi posojila za izkoriščanje pravkar odkritega petrolejskega vrelca. Kje je ta vrelc, nihče ne ve. Toda poslanik je imel načrte in vse risbe pri sebi. Šlo je za posojilo malone dve sto tisoč funtov. Del te vsote naj bi se bil takoj izplačal. Pogodili so se za takojšnje izplačilo deset tisoč funtov. Stražniki so spremili mešetarja z njegovima dvema tajnikoma na ladjo in ostali na njej, dokler ni parnik dvignil sidra. — Mešetar je ponoči pal v morje. Oba tajnika sta izginila. Z njima denarji...“

„Aha, eden izmed tajnikov je bil konzul s svojim pomagačem?“ je vzkliknil krmar.

„Lahko bi vam še več naštel, dejanje skrivnostnejše in temnejše od drugega. In v slehernem je dih genija. Nič ni bilo preprosto in pogodljivo. Nema in temna so ostala vsa dejanja. Roka je prišla iz teme in se spet vrnila v temo. Dejanje je ostalo. Nič drugega!“

Kako sem mu prišel na sled? Po naključju! Naključja odločajo v življenju detektivov. Sedel sem nekega dne v krčmi „Pri norem Jonnyju“, kjer se zbirajo cirkuški umetniki, in čisto slučajno prestregel pogovor pri sosednji mizi. Pogovarjala sta se dva artista, ki sta prav tiste dni nastopala v našem mestu v potujočem cirkusu. Eden od njiju je rekel:

„Danes sem lepo nasedel. Pomisli, skoro nisem mogel verjeti svojim očem, da bi bilo to mogoče. Sedim pri „Grozdu“, kjer zajtrkujem, ko zagledam Giovannija Testina...“

Nakar je drugi odvrnil:

„Človek, sanjalo se ti je! Giovanni Testino je že pet in dvajset let mrtev. Nestalo ga je pri potopu „Boccaccia“...“

„Vem, ali taka podobnost! Človek božji, potoval sem z Giovannijem Testinom deset let, živela sva v cirkuškem vozu, spala skupaj v eni postelji, jedla iz skupne skleda in se tepla za iste ženske. Od Tostellija, starega lopova, sva dobila enako število klofut in se drug drugega tolažila, kadar nama je namestu plače odmeril dvojno porcijo udarcev. Bila sva skupaj, dokler ni Giovanni postal slaven...“

„Hudiča, bil je v resnici največji genij v pretvarjanju, kar sem jih kedaj videl...“

„Da... ha, ha... bil je, res. Nešteto budaloščin pomnim, ki jih je napravil. Nekega dne je v cirkusu Pedernaziju... sedel dve uri kot blagajnik pri okencu, ne da bi bil stari Pedernazi, ki je vselej kakor ris imel blagajnika v očeh, opazil, da opravlja službo krivi blagajnik. Giovanni ga je tako dobro igral, da ni niti mala Lulu, blagajnikova prijateljica, opazila zamene, in se je potem v garderobi divje poljubljal z njo... a gotovo še pomniš, kako nedostopna je bila ravno mala Lulu. Pravi blagajnik je med tem pijan ko klada ležal v vozu. Giovanni ga je rešil, zakaj Pedernazi bi ga bil drugače kratko malo vrgel na cesto. Pijanost je bilo Pedernaziju greh, toda opitost in vrhu tega še zanemarjenje službe je bilo smrtni greh, za katerega sploh ni bilo odveze...“

„A drugače Giovanni ni bil ravno na glasu, da bi bil reševal ljudi. Bil je trd ko kamen.“

„Prav imaš, ali... Sam veš, kako je, če se mora človek boriti z življenjem. Nehote postaneš trd in neusmiljen. Res, bil je trd, a vendar me je pretreslo, ko sem zvedel, da se je potopil z „Boccacciom“. Če človek s kom preživi deset let, se zveže z njim... Potlej pa je tudi škoda njegovega talenta... v primeri z njim so vsi drugi umetniki v pretvarjanju pravi mazači, začetniki, bebeci. Njemu ni bilo treba ne maske ne brade. Rabil ni ne šminke ne pudra. Njegov obraz je bil kakor iz voska. z nekaj zgibi mišic ga je vgnatel v obliko, katero je ravno hotel. Sploh jih je bilo malo, ki se vedeli za njegov pravi obraz. Le jaz sem ga poznal. Pred menoj ga ni mogel skriti, zakaj imel sem priložnost, da sem ga proučeval deset dolgih let...“

„In misliš, da bi ga mogel danes prepoznati?“

„Prisegel bi, da je bil Giovanni. Kako zelo sem bil o tem uverjen, sodi po tem, da sem skočil na noge in planil k njegovi mizi. „Giovanni... ti... ti... še živiš?!“ Malo je manjkalo, da ga nisem objel, tako vesel sem bil...“

„In potlej vendar ni bil on...“

„Kako neki, Giovanni je vendar mrtev!“

„A taka prečudna podobnost! In kaj ti je rekel Giovanni?“

„O, bil je zelo prijazen, žal mu je bilo, da ni „moj Giovanni“. Povabil me je celo na ste-

klenico vina. Sicer je pa velika živina. Konzul ali nekaj podobnega, za Traerja se je predstavil. Bilo mi je izprva kakor bi me bilo udarilo po glavi. Da ni Giovanni?... In ta glas?... da ni Giovanni?... In te oči?... In te kretnje?... Toda ko sva potem prišla v pogovor, sem videl, da vendarle ni moj Giovanni. Ta konzul je bil mehak in dobrodušen, v svojih nazorih dobronik ljudi, po šegah pa filister. Videl se mi je, kakor da mu je dobra kapljica nad vse; na dolgo in široko mi je govoril, kako se pripravi dober punč Chateaubriand. Pravil mi je o ženskah z rejenim smehom sitega in po tretji steklenici mi je pokazal vrsto ljubavnih slik, ki so mu izredno ugajale. Ne, to ni bil Giovanni! Tak Giovanni nikoli ne bi bil! Giovanni je bil človek dejanja! Konzul je bil pa človek uživanja z navadami filistra.

Naposled je prilično opit in že kar neprijetno blebetav vstal, še podpreti sem ga moral, in se neokretno in majavo odpeljal v svojem avtomobilu... Kaj bi bilo postalo iz Giovannija, da je ostal pri življenju?

Toliko o pogovoru obeh artistov.

Ne vem, nekaj v njunem pogovoru me je ves večer preganjalo. Ali so bile ganljive sklepne besede enega obeh artistov o Giovanniju: ... Bil je moj prijatelj! ali pa je bil neki detektivski instinkt, ki je venomer vrival ta pogovor med moje misli. Ne vem. Vem samo to, da sem si zvečer prižgal smotko in sedel v temo svoje delovne sobe ter jel v mislih obnavljati točko za točko tega pogovora.

Mislil sem si: če bi bil konzul v resnici ta Giovanni?! Kako se vede človek, ki ne mara, da bi ga spoznali, ko čuti, da so ga spoznali?!

Tak človek gleda, da kar najhitreje izgine opazovalcu izpred oči.

Brez dvoma — tako bi storila večina ljudi; a večina ljudi so tudi **bedaki!**

Pametna glava bi rekla drugače! Rekla bi, če se zdaj izmažem, bo sumnja v drugem ostala živa. Sledil mi bo... vohunil za menoj... ne bo mi dal miru...

Ne, treba si je izbrati drugo pot. Treba je drugega **p r e p r i č a t i**, da ni oni, za katerega ga ima. Oni ne sme več premišljati, razglablјati, iskati... ali je on? Ali ni?... Vedeti mora: on ni! Zmotil si se! In tega ne dosežeš s tem, da pobegneš! Pameten človek bi

tedaj skušal onega prepričati, da ni niti od daleč tisti, za kar ga ima.

In tako je oni človek tudi storil. Napravil je vse drugače kakor človek, ki čuti, da so ga spoznali. Povabil je artista k svoji mizi, da si ga natančno ogleda, in ga je uveril... da ni Giovanni. Prepričal ga je z igranimi lastnostmi značaja, ki jih oni ni opazil pri pravem Giovanniju. Artist je bil pričakoval izpremembe v nvanjosti, ne pa te izpremembe notranjosti, duše in značaja. Boljšega sredstva, da artista premoti, ni bilo.

In potlej... o tem konzulu Traerju sem bil v mestu čul nekaj pripovedovati. Bil je na glasu mrzlega in premetenega spekulanta, ki živi zelo rezervirano. Pravili so o njem, da živi uprav po samotarsko. Obiskov ni sprejemal in tudi ni prirejal veselice in zabav. Služinčad je imel samo čez dan, ponoči pa ni nikogar trpel pod svojo streho. Bilo se mu je težje približati kakor kakemu ministru. Vsi so v njem videli čudaka, ki ga je življenje napravilo trdega in nedostopnega.

V vsem je bil ravno narobe tistega, kar je oni artist o njem trdil. Konzul ni bil čutni uživalec. A zakaj si je bil nasproti artistu nadel to krinko? Zakaj?

In ta 'zakaj' mi ni dal miru. Tu mi je bil duh obstal in iskal in iskal. Na ta 'zakaj' sem jel polagati kamen za kamenom. In ko je napočilo jutro, sem si bil zgradil fantastično zgradbo, ki se je meni samemu zdela tako nemogoča in neverjetna, da sem se ji moral smeјati. Domišljije noči, sem si dejal pri zajtrku. E, s konjakom si jih izplaknem, sem se zasmeljal.

Toda domišljije so ostale! In tudi čez več dni se mi slika ni izpremenila.

Naposled sem sklenil, da napravim pri priliki konzulu poset. Seveda nepovabljen in pod krinko vlomilca.

Š e t e d e n d n i

pa Vam razodenemo skrivnost, ki Vas bo nad vse prijetno presenetila.

Š e t e d e n d n i

potrpljenja — dotlej pa, da Vašo radovednost malce potolažimo, čisto zaupno: naš novi ljubavno-pustolovni roman bo za Vas slaščica, kakršne že dolgo niste dobili.

Irska idila

Sodne razprave na Irskem se časih vrše precej po domače. O tem svedoči tudi tale zgodbica, ki se je v resnici primerila.

Na sodnijo pripeljejo kmeta, da ga zaprisežejo. Dolžan je trgovcu za blago, ki ga je kupil od njega, kar pa zdaj taji. Ker ne zna kmet čitati ne pisati, nima trgovec od njega nikake pobotnice ali potrdila. Edino zaprisega bi mu utegnila pomagati do njegovega denarja.

Kmet razume samo keltščino, zato mu je sodnija dala na razpolago tolmača.

Tolmač: „Vzemite v roke tole knjigo in recite za menoj: ‚Če ne bom govoril resnice‘ —“

Kmet: „Če ne bom govoril resnice —“

Tolmač: „Naj si vse moje ovce polomijo vratove.“

Kmet: „Za Boga, gospod, tako strašne pri-sege še nisem slišal.“

Tolmač (nestrpno): „Če ne ponovite za me-noj, povem gospodu sodniku, da nočete priseči.“

Kmet: „Naj si vse moje ovce — toda, go-spod, jaz imam tri sto ovac.“

Tolmač: „Ali hočete priseči ali ne!“

Kmet: „Naj si vse moje ... naj si vse ... naj si vse moje ovce polomijo vratove. Bog bodi milosten mojim ubogim ovcam!“

Tolmač: „Naj vse moje govedo pogine za kugo.“

Kmet: „Ježeš, gospod, ko imam pa samo tri drobne kravice!“

Tolmač: „To meni nič mar. Če ne prisežete, vas čaka kazen!“

Kmet: „Moj Bog, kaj naj storim! Naj vse moje govedo pogine za kugo! Zdaj sem uničen!“

Tolmač: „Naj moj krompir ne obrodi in naj zgnije v zemlji!“

Kmet: „Kaj?!“

Tolmač: „Le hitro! Ne utegnem čakati! Po-novite, kar sem rekel.“

Kmet: „Ljubi gospod...“ S temi besedami je položil sveto pismo na mizo. „Priznam svoj dolg. Prosil bi vas le, če bi bili tako dobri, da bi za plačilo malo počakali.“

Na tramvaju stojita dva krepko okrogla studenta. Prvi: „Koliko hk — je — hk — prav za prav — ura?“ Drugi vzame iz žepa denar-nico, jo pobožna otipa in meni: „Ponedeljek!“ Prvi: „Potem — hk — potem moram pa — hk — izstopiti!“

V gledališču neka ženska pri ganljivem pri-zoru tako komično joka, da se ne morem vzdr-žati smeha. Ogorčena se obrne in reče: „De-dec nesramni, človeku še zabave ne privošči!“

„Dal sem si zavarovati posestvo proti ognju in toči!“ „Ogenj — dobro — toda kako boste napravili točo?“

V šoli. Učitelj: „Naštej mi, Bolha, de-set zveri!“ Bolha: „Lev, tiger, ti... ti-ger...“ „Sedi! Naštej mi ti, Šimnovec, deset zveri!“ Šimnovec: „Tiger, ti... ti... ti-ger...“ „Sedi! Povej mi ti, Zaletel, deset zveri!“ Zaletel: „Sedem levov in trije tigri!“

Kaj je prirodno? Če lekarnar stru-peno odgovarja; če urar ve, koliko je ura bila; če gozdar kozla ustrelji; če gre potapljač vsaki stvari do dna, in če ima čevljar zmerom smolo.

„Dovolite, gospod, ali je v tem vagonu kaka zasilna zavora?“ „Mislim, da ne; nisem je vi-del.“ „Potem bi vas pa vljudno prosil, da mi predaste svojo denarnico!“

Tašča: „Da le vlaka ne zamudimo!“ Zet: „Ne boj se! Vlaka, ki se z njim odpelješ, nikoli ne zamudim!“

„Nu, Ana, ali ste pridno skrbeli za živalce, ko me ni bilo?“ „Da, gospa — samo enkrat sem mački pozabila dati mesa. Pa ni bilo nič hudega, ker je ravno malo prej požrla papigo in oba kanarčka.“

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali danes marsikaj izpustiti, tako tudi »Najstrašnejši trenutek«. Prosimo c. čitatelje, da nam oprostite.

„Tak zaročil si se, prijatelj? Velika ljube-zen?“ „Rajši ja imam, kakor ti morem pove-dati z besedami!“ „Nu, pa morda s številkami!“

KAZ OBETA KINO

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

RIO RITA. Najlepši zvočni vefilm sveta. Ziegfeldova opereta, v glavni vlogi *Bebe Daniels*ova.

KINO LJUBLJANSKI DVOR

BURNA NOČ. Velika ljubavna drama z *Normo Talmadge*ovo in *Gilbertom Rolandom*.

KINO IDEAL

KRALJICA PLANIN. Groteska iz smučarskega življenja. V gl. vlogah *Leni Riefenstahlova* in *Louis Trenker*.

Higienična pralnica in svetlolikalnica

Fr. Simenc

Ljubljana, Kolodvorska ulica 8

Kemično snaženje oblek

21

Priporočamo modni salon

Alozij Lombard

za gospode in dame

Ljubljana, VII., Celovška c. 53

18

13 **Pariške skrivnosti**

Sentimentalno - senzacijski roman

znamenitega francoskega pisatelja

EVGENA SUEJA

opisuje življenje velemešta z vso bedo in sijajem. Knjiga ima **300 strani** in velja samo **Din 15.**

Samo pismena naročila sprejema

UPRAVA „ROMANA“, LJUBLJANA, BREG 10

Le pri

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
ob vodi

kupite najboljše in najtrpežnejše šivalne stroje za dom, obrt in industrijo znamke

Gritzner in Adler

ter švicarske pletilne stroje znamke

Dubied.

Velika izbira galanterijskega, modnega blaga in vseh potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje i. t. d.

Agfa
Kodak
Zeiss-Ikon
Voigtländer

Foto
k i n o
aparati

Stalno v zalogi
foto-materijal

Janko Pogačnik

Ljubljana

Tavčarjeva ulica šte. 4.

23

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILN.
ČAJ

„PLANINKA“ zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborno pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščajih in žolčnem kamnu. Preprečuje kislino in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

6

ter stane zavojček 20 Din

Gospodinje!

zahtevajte povsod izrecno našo

Kolinsko cikorijo!

17